

HESBA STRETTON,
EEN MOEIELIJKE VRAAG
en
ARME TOM

AMSTERDAM HÖVEKER & ZON.

EEN MOEIELIJKE VRAAG;

EN

ARME TOM.

TWEE VERHALEN

NAAR HET ENGELSCHE

VAN

HESBA STRETTON.

TWEEDE DRUK.

AMSTERDAM,
HÖVEKER & ZOON.

Druk van P. Groenendijk.

EEN MOEIELIJKE VRAAG.

Het was voor Jack een meer dan moeilijke vraag, hoe hij aan eten zou komen. Het antwoord was vol bezwaren en hing van allerlei onaangename kansen en wisselingen af. Vanwaar het volgende maal zou komen, was even onzeker als het Maartsche weder of de winst van een dobbelspel. Soms als hij een poosje zat te rusten op een hoop steenen onder de bogen van een brug, waar minder drukte en leven was dan in de straten, keek hij strak voor zich uit met een verlegen gezicht en gefronste wenkbrauwen, zoomin het water als de lucht ziende, maar geheel verdiept in de vragen, die elken dag opnieuw om antwoord riepen. En het waren harde vragen, »wat zullen wij eten? en wat zullen wij drinken, en hoe zullen wij gekleed worden?»

Jack wist niet dat ook anderen in zijn belang zich hiermede bezighielden, behalve de kleine Pip, die niets anders deed dan zijne verlegenheid des te erger maken.

Ware hij slechts alleen geweest, nu, dan zou hij evenals andere straatjongens, die geen lust in stelen hebben, nog wel iets gevonden hebben. Maar, voor Pip moest hij

zorgen en niet slechts voor één dag, maar voor menige week en maand.

En Pip te verlaten, daaraan dacht hij evenmin als om het gouden kruis van den top der St. Pauls Kerk te halen en het tot geld te laten slaan. Zonder Pip kon hij niet leven; die kreeg het grootste deel van zijn sober maal en sliep in het warmste hoekje van elke schuilplaats voor den nacht en was overigens voor Jack het vroolijkste en liefste makkertje, dat er bestond, de eenige vriend, dien hij in de wijde, wijde wereld bezat.

Wat hen tot elkander had gebracht was zoo onbeduidend, dat het onder andere omstandigheden nooit tot zulk een vriendschap zou hebben geleid.

Tijdens haar leven verkocht Pips moeder appelen aan een stalletje en haar blozend, dik jongentje — want Pip zag er toen zóo uit — werd door hare klanten Pippelinkje genoemd en verloor zijn waren naam.

Zijne moeder zou dien nooit vergeten hebben, maar zij was dood en zijn dronken vader had voor zoo iets geen geheugen meer. Wat zijne stiefmoeder betrof, die hem sloeg en voor al wat leelijk was uitschold en eindelijk het huis uitjoeg, zij zou gezworen hebben 't niet te weten. Onder den naam van Pip zou hij dus waarschijnlijk zijn leven in de overbevolkte straten van Londen slijten, om eindelijk in een werkhuis te sterven en in een graf zonder naam geheel vergeten te worden.

De vriendschap tusschen de beide, verlaten knapen was ontstaan door de levendige herinnering aan gerimpelde en half verrotte appelen, die door Pips moeder met een vrien-

delijk knikje aan Jack werden gegeven toen hij nog zeer klein was. Nooit had Jack dit vergeten en toen hij op zekeren dag Pip ontmoette, schreiende over de mishandelingen zijner stiefmoeder, die hem bont en blauw geslagen had, zeide hij eenvoudig, »kom met mij meê,« en van dat oogenblik af waren zijne zorgen en moeielijkheden verdubbeld. In alle opzichten zorgde hij trouw voor hem en ofschoon hij zelf niet naar de avondschool ging, Pip moest er heên, want hij herinnerde zich heel goed dat hij zijne moeder lezen zag, al wat ze maar krijgen kon van tractaatjes en oude couranten.

Pip moest dus naar school; voor Jack zelf kwam het er niet op aan, hij had toch geen fatsoenlijken vader of moeder, wiens eer hij moest ophouden. Nu was hem echter ter ooren gekomen, dat de politie het bevel had ontvangen, om alle jongens met geweld naar school te brengen, en niet alleen 's avonds maar ook overdag, dus juist gedurende den tijd, dat er nog wat te verdienen viel. »Wie geeft er wat om een diender?« mompelde hij bij zichzelf; toch was hij er erg bang voor en nooit ging hij eenige oogenblikken rusten, zonder zich te overtuigen dat er geen in de buurt was. Hij was vol van die akelige tijdingen. De politie was al zoo streng; wat zou er van hen worden als zij nog bovendien de macht had hen allen naar school te jagen.

»Pip,« zeide hij tot den knaap, die heel tevreden tegen hem aan leunde, in 't minst niet bekommerd over de zorgen van Jack, »je gaat immers heel graag naar school?«

»Ja,« zei Pip, »'t is daar zoo prettig en warm, daar zijn

zooveel lichtjes en we krijgen er soms ook wat eten, 'k ben er wat graag. En we leeren er zulke mooie dingen. Verleden nog vertelde de meester ons van God; daar weet je niets van, niet waar, Jack?//

»Neen,« antwoordde Jack, »maar ik wil wel van je hooren wat ze van Hem zeggen.«

»Wel,« zei Pip, »Hij woont niet hier, maar boven de huizen en de kerken, veel, veel hooger dan de blauwe lucht. Maar Hij komt alle dagen in Londen en wandelt door de straten en ziet wie daar rondloopen. Maar, weet je, niemand ziet Hem; Hij lijkt ook niemendal op ons.«

»Ik zou wel eens willen weten, of Hij mij ooit zag,« zeide Jack, en hij keek naar zijn gescheurde kleeren en naar zijn verbazend groote laarzen, die goed voor mansvoeten waren.

»Ik weet niet,« antwoordde Pip, »ik zal 't meester eens vragen.«

»Och, als Hij me zag,« hernam Jack, »zou Hij ook wel niet veel om me geven.« Jack had van de menschen weinig vriendelijks ondervonden, weinig anders van hen gehoord dan een ruw »pak je weg.« Hij was daar zoo aan gewoon dat het hem niet meer hinderde, ten minste hij voelde 't niet meer.

»Pip,« zeide hij, na een poosje in gedachten te zijn verzonken, »heb je er ook al van gehoord, dat alle jongens of ze willen of niet, naar school moeten.«

»Ja allemaal,« hernam Pip lachende, »de dienders zullen lange, groote zweepen krijgen om er ons naar toe te jagen en wanneer we stukjes draaien, worden we streng gestraft.

Dat zal me een pret zijn, Jack! Meester zegt dat het de beste woorden zijn, die de koningin ooit gesproken heeft, toen ze zeide: »zendt alle straatjongens en meisjes naar school.«

»Maar Pip,« zei Jack, »als we den geheelen dag op school zitten, hoe zullen we dan aan eten komen?«

Pips vroolijk gelaat betrok opeens. Daar hij nooit voor hun eten zorgde, behalve de enkele maal dat hij in de goot bij den bakker zocht of er ook wat brood in dreef, was dit bezwaar niet in hem opgekomen en angstig keek hij Jack aan.

»En dan onze kleëren,« vervolgde Jack, »we moeten toch wat lompen hebben om ons te bedekken en huisvesting 's winters. 's Zomers gaat 't nog, om in de open lucht te slapen, maar 's winters moeten we toch een onderkomen hebben. Hoe zullen wij dat alles doen, Pip?«

Pip kon niets antwoorden en was over het geval als verstomd. Hij was al zoo blij dat een groote jongen als Jack naar school zou gaan, maar dat er geen eten zou zijn en geen onderkomen 's nachts, dat was geen vroolijk vooruitzicht. »Jack,« zei hij na een poosje, »laat ons naar Jamie gaan en vragen wat hij er van denkt.«

Jack legde zijn bijna afgesleten bezem op den schouder en pakte de oude mat bij elkander, het eenige wat hij bezat en dat voor dekking van Pip diende als de nachten koud waren; en zoo sloften zij op hun lompe schoenen naar hun vriend en raadsman, die op den hoek van een der meest bezochte straten stond. Deze was gekleed in de roode uniform van de schoenpoetsers-vereeniging en zat met

zijn schuiers voor zich op zijn poetsbakje, want er viel niet veel te doen, daar het geen morsige straten waren. Hij was juist bezig zijn middagmaal te gebruiken, dat heden wegens de slechte verdiensten slechts uit brood bestond, maar hij brak het in drieën en gaf aan elk een stuk.

»Niets gehad vandaag?» vroegde hij op goedhartigen toon.

»Ja een stukje,« antwoordde Jack, maar zeide er niet bij dat dit in Pips mond verdwenen was. Hij kwam er niet gaarne voor uit dat hij honger leed; toch was hij nu erg blij wat te krijgen en ging op zijn hurken naast den schoenpoetser zitten. »Jamie,« zeide hij, nadat het laatste hapje naar binnen was, dat niet lang duurde, »ik heb met Pip gepraat over die nieuwe wet, dat de dienders ons naar school moeten brengen. Pip zegt dat de koningin niets beters had kunnen zeggen. Maar, lieve hemel, hoe zal dat gaan? Waar zal 't eten vandaan komen, om niet eens te spreken van kleëren en onderkomen? 't Is al moeielijk genoeg als ik den geheelen dag heb om hier en daar wat op te doen, maar ik vraag je hoe zal 't gaan als ik naar school moet?»

Jamie floot een deuntje, daar hij voor zoo'n dommen vriend als Jack niet den schijn wilde hebben van geen antwoord te weten; gewoonlijk had hij er dadelijk een klaar en Jack beschouwde hem dan ook als een wonder van geleerdheid en knapheid.

Maar nu begon Jamie opnieuw een deuntje te fluiten zonder een voldoende antwoord te vinden.

»Wel,« zeide hij eindelijk, »daar is wat van aan. Een jongen kan niet van de school leven, dat's zeker. 't Is

me ook niet duidelijk, maar geloof me, Jack, daar is wel raad op. Een van onze heeren zou je zonder 't minste bezwaar hierop antwoorden; als je maar van 't schoenpoetsers-gild was, kon je 't hem vragen en er alles van hooren, maar 't gekste is dat je er niet toe behoort."

»Maar zou niet een van allen 't ook aan een anderen jongen willen zeggen?» hernam Jack ernstig.

»Ja,» zeide Jamie aarzelende, ten einde meer gewicht aan zijne woorden te geven. »Daar is er wel een, die 't doen zou. Hij kan alles uitleggen even gemakkelijk als wij eten en drinken. Hij weet precies hoe oud de koningin is en nog een heele boel meer. Maar de lui betalen hem daarvoor, en daar leeft hij van net als jij van het straatvegen en ik van het schoenpoetsen. Ik zou ook niet een paar laarzen poetsen en jij de straat niet vegen, zonder daarvoor een paar centen te krijgen. Dat is zooals 't hoort. Weet je, 't zou ook wat anders zijn als je van de vereeniging waart.»

Jack en Pip stemden zwijgend in met deze juiste aanmerkingen, maar deze nieuwe zorg drukte Jack zóo, dat hij er alles voor over had om er van verlost te worden. Hij frommelde wat in zijn jas en haalde uit de voering een oud vodge papier, heel zorgvuldig toegevouwen, waaruit eenige stuivers tevoorschijn kwamen. »Misschien moet hij meer hebben,» zeide hij weifelende, »'t zal wel geen harder werk zijn dan straatvegen, om stil op een stoel te zitten en een beetje met me te praten. Maar 'k wil alles geven om het te weten; als hij meer wil hebben dan zal ik 't hem eerlijk brengen, zoodra ik 't verdiend heb.»

»Denk je dat hij 't doen zal, Jamie?»

»Was 't maar niet zoo'n kwaden dag geweest,» antwoordde deze, »dan zou ik er een beetje bijdoen en 't inwisselen voor een halven shilling. Maar als ik met je ga, misschien dat hij 't dan wel doen zal. Ik denk niet dat het voor 't gild veel verschil zal maken. Wij hebben een patent, weet je, en de politie laat ons vrij. Maar 'k zou wel willen weten, hoe 't met jelui staat. Voor ons was 't ook beter als er geen straatvegers waren, dan werden de schoenen gauw vuil en er viel wat meer te verdienen. Maar laat ons gaan hooren wat die heer te vertellen heeft.»

Jamie pakte de schuiers en de schoensmeer in zijn bakje bijeen en Jack legde den bezem weder op den schouder; snel en in gedachten verzonken liepen de drie knapen naast elkander, totdat Jamie voor de deur van een gebouw stilstond, dat voor kantoren diende. Hij beval hen, niet bang te zijn en hem stil te volgen, klom moedig eenige trappen op en klopte aan een gesloten deur.

»Kom binnen,» riep een heldere, krachtige stem.

Jamie zette zijn poetsbakje op den grond en Jack zijn bezem; ofschoon nu het oogenblik daar was om de deur te openen en den vreemden heer aan te spreken, waren zij eer geneigd de trap weder af te stuiven, vooral toen er voor de tweede maal vrij hard »binnen» werd geroepen.

Zij keken elkander aan en Pip drong dicht tegen Jack aan, toen de deur opeens openging en de rijzige gestalte van een vreemdeling voor hen stond.

»Wat wil je, mijn jongens?» vroeg hij op onverwacht

vriendelijken toon, naar de knapen ziende, die op zijn drem-
pel stonden.

»As je blijft, Meneer Scott, ik ben 't,« zei Jamie, »Jam-
mie Turner, Meneer, van 't schoenpoetsersgild. U kent me
wel, en we wilden as je blijft u even spreken, ik en
die straatvegers; u kent me toch?»

»Ja, ik herinner mij u wel,« antwoordde de heer Scott
vriendelijk, »komt binnen, jongens, en zegt mij wat je me
te vertellen hebt.»

Het was een prachtige kamer waar ze binnentraden,
vooral voor Jack en Pip, die nooit anders gezien hadden
dan de vuile, akelige nachtverblijven; hier was het zoo
ruim en luchtig, een zacht kleed bedekte den vloer, en
schilderijen, zoo mooi als men ze in de winkels voor de
ramen zag, hingen tegen den muur en bloemen stonden
voor de glazen. Maar wat Jack het meest aantrok, was
een kleine, ronde tafel met een wit laken overdekt, waarop
een groot brood en een bijkans heele kaas stond, aan welke
tafel de heer Scott ging zitten, want hij had juist iets ge-
bruikt toen de jongens binnenkwamen. »Nu jongens, wat
scheelt er aan?» vroegde hij, daar ze hem allen vol ver-
bazing aanstaarden.

»Wel Meneer,« zeide Jamie, die zich als de woordvoerder
beschouwde, »die twee straatvegers zijn bij me gekomen
om wat van de nieuwe schoolwet te weten en ik kan
't niet zeggen want ik weet 't zelf niet; 'k vertelde toen dat
u in alles thuis was en 't ons vertellen zoudt, maar dat de
luf u daarvoor betalen. Ze hebben maar een paar stuivers
en als 't niet genoeg is, zouden ze 't dan later mogen brengen

als er wat verdiend is? Ik sta voor hen in, Meneer."

"'t Is al wat 'k heb," zeide Jack, die bevreesd was verlegen te zijn, en heel voorzichtig het tapijt betrad met zijn geld in de open hand, »maar ik wou weten of het waar is dat we allen, of we willen of niet, naar school moeten."

"Ik hoop van ja," antwoordde de heer Scott, Jack scherp aanziende. »Ja, mijn jongen, we willen dat je allen lezen en schrijven leert. Je zult er wel niet op tegen hebben, niet waar?"

"Neen," zeide Jack, »'k heb er niets op tegen. Ik zorg zelfs, dat Pip naar de avondschool gaat, niet waar, Pip? Hij moet knap worden. Maar als ik er ook heen moet, wie zal dan voor eten en huisvesting, voor Pip en mij zorgen?"

"Moet je in het onderhoud van je beiden voorzien?" hernam de heer Scott. »Heb je geen vader of moeder meer?"

"'k Heb niets," antwoordde Jack, »niets dan den bezem, die buiten de deur staat, dat 's al wat 'k heb. En Pip heeft een vader, die altijd dronken is, en z'n moeder is dood; z'n vader trouwde een andere vrouw, maar die slaat 'm bont en blauw. En 'k heb 'm bij me genomen omdat z'n moeder voor mij zoo lief was en nu is hij mijn broër. Ik zorg voor 'm zoo goed als 'k kan, maar hoe zal 't gaan, als de dienders ons naar school brengen!"

"Zou je niet graag willen leeren lezen en schrijven?" vraagde de heer Scott.

"'t Kan mij niet schelen," antwoordde Jack, «als 'k maar voor Pip en mijzelf wat verdienen kan."

»Gesteld dat we jou en Pip een stuk vleesch voor je middagmaal gaven,» zeide de heer Scott.

Jack's oogen glinsterden en hij watertandde bij de gedachte alleen. Hij wist niet eens meer hoe het smaakte, in zoo lang had hij het niet geproefd; want de grootste tractatie, die hem en Pip, en dan nog hoogst zelden, tebeurt viel, was een stukje gezouten visch of een oude haring

»Zou je dan willen komen?» vervolgde de heer Scott.

»Ja, wat graag!» hernam Jack met een zucht. »'k Zal er dan de rest aan wagen, zelfs de kleëren en 't nachtverblijf. Als we uit school komen, zullen we wel iets oploopen. De honger is het ergste. Zullen we wat te eten krijgen op school?»

»Dat kan ik je niet precies beloven,» antwoordde de heer Scott. »Maar geloof me, iets zal er voor je gedaan worden. 't Is juist om je goed te doen, dat we die nieuwe wet bedachten, en we zullen niet vergeten dat je voedsel en kleëren noodig hebt. Wil je nu een stukje brood met kaas? 't Zal je geen kwaad doen!»

»'k Heb nu geen bepaalden honger,» antwoordde Jack, wiens oogen sinds lang op de ronde tafel gevestigd waren, »maar 'k denk, Pip zal er niet op tegen hebben. Jongens in hun groei hebben altijd honger.»

De heer Scott glimlachte en sneed drie groote stukken brood met kaas. Hij wist al te goed met welk een moeielijk vraagstuk Jack tot hem was gekomen; nu zou een goed maal hen wel opwekken en moed geven voor de toekomst. 't Was het beste wat hij doen kon voor deze vreemde cliënten.

»Ga er mede buiten de kamer,» zeide hij, »en als ge gedaan hebt, klopt dan maar weër aan.»

Dat versche, fijne brood, die heerlijke, vette kaas smolt in hun mond, en zij smulden er terdege van. Pip wist van gekheid niet wat hij doen zou en werd alleen in toom gehouden door de nabijheid van den heer Scott. Juist toen het genot ten einde liep, kwam deze kijken of ze er nog waren.

»Komt in, jongens,» zeide hij, »ik wenschte een paar woorden met jelui te spreken. Ik geloof dat het eene der grootste zegeningen is, dat ik lezen kan. En om van geen andere boeken te spreken, daar ligt mijn Bijbel, waarin ik lees van den grooten, goeden God in den hemel, die mijn Vader is en meer voor me zorgt, dan eene moeder voor haar kind. Dan lees ik van Zijn Zoon Jezus Christus, die als knaap en man op aarde leefde evenals gij en ik, en Hij was ook een arm man, maar deed niets dan goed, want Hij gaf den hongerenden te eten en de onwetenden leerde Hij. Ook lees ik in dien Bijbel, wat ik doen moet om ook zoo te worden. Nu wilden wij dat iedere jongen en ieder meisje in het gansche land evenals wij lezen leerden. Denkt ge niet, Jack, dat het voor je allen goed zal zijn?»

»Ja meneer,» antwoordde deze hartelijk, »u weet 't beste wat goed voor me is, maar Meneer, we kunnen daarvan toch niet leven?»

»Neen, vriend,» zeide de heer Scott, »je kunt er gerust op aan, dat we over die vraag even goed denken als gij; we weten dat zonder eten niemand leven kan. Maar er zijn veel rijke menschen en Christenen, die als zij 't in-

zien, ons uit die moeielijkheid zullen helpen. Heb ik je niet gezegd, Jack, dat de Heer Jezus even goed zorgde dat de arme menschen eten kregen als dat Hij ze leerde? Je moet dat aan mij overlaten, Jack,„

»Wat moet er betaald worden, Meneer?„ vroegde Jack met zijne stuivers in de hand.

De heer Scott keek hem scherp aan en nam het geld. »Hoe zal 't nu van nacht zijn,„ zeide hij, »moet ge weer in de open lucht slapen?„

»'k Heb nog den halven dag voor mij,„ antwoordde Jack, »er zal nog wel iets te verdienen vallen en we hebben geen eten meer noodig, dan misschien nog een korstje brood, zoo wij 't krijgen kunnen. Hoeveel moet ik u nog geven, Meneer?„

»Ik wil geen geld,„ zeide de heer Scott na eene korte overpeinzing, »alleen je zult met Pip naar de avondschool gaan en zoodra als ge het A. B. C. kent, bij mij terugkomen. Daarmeê zal je schuld geheel voldaan zijn.„

De knapen vertrokken, en Jack ging dien avond met Pip naar school. Door groote volharding en met Pip's hulp, maar ook door zich te oefenen op de groote letters der aanplakbiljetten, had hij reeds aan het einde der week de eerste moeielijkheden van het lezen overwonnen.

Hij zeî in triomf bij den heer Scott het A. B. C. op, met Pip naast hem, die doodsbang was dat hij een fout zou maken.

Toen hij geëindigd had, klopte de heer Scott hem op den schouder: »Je schuld is afgedaan, mijn jongen,„ zeide hij, »en hoe zou je er nu over denken om in 't schoenpoetersgild te komen?„ Jack wist niet wat hij hoorde, zijn hart

bonsde en hij dacht, den heer Scott verkeerd te hebben verstaan, maar deze had toch duidelijk gesproken.

»En mijn kleine Pip?» fluisterde hij zacht, bijna niet in staat om te spreken.

»Wel Pip ook, dat spreekt vanzelf,» zeide deze; »maar Jack, om tot het gild te behooren, moet je een getuigenis van goed gedrag hebben.»

»'k Heb niemand, die van me getuigen kan,» antwoordde Jack wanhopend.

»Maar dan moet je zien een getuigenis te krijgen,» zeide de heer Scott. »Ik wil je met Pip drie maanden naar school zenden, waar men je leeren zal, maar tevens voeden, kleeden en huisvesten. En als na verloop van dien tijd de meester je een goed getuigschrift geeft, dan zal ik je bij het gild opnemen. En Pip ook zoodra hij groot genoeg is. Hebt ge daar lust in Jack?»

Jack dacht dat hij droomde, en hij zag zichzelf en Pip in de roode uniform van Jamie met een schoenpoetsersbakje en een paar schuiers op den hoek der straat staan, die zij vroeger veegden en waar zij nu een goede verdienste hadden. Hij barstte in tranen uit, sloeg de armen om den hals van Pip, en zoodra hij eenig geluid kon geven, riep hij: »O Pip! mijn Pip! we zullen nooit meer honger hebben! nooit meer als 't koud is op straat slapen! Eindelijk is er iemand, die voor ons zorgt!»

DE ARME TOM.

Tom had lang voor een banketbakkerswinkel staan kijken. Het was avond geworden en den ganschen dag was de lucht bewolkt geweest, terwijl nu en dan zware stortregens nedervielen en den armen Tom doornat maakten.

Daar was wel niet veel toe noodig, want de drie kleedingstukken, die hem bedekten, waren geheel aan flarden. Zijn hemd zag er uit alsof het nooit heel en nooit wit was geweest, de mouwen meer dan de helft er uitgescheurd en zijn hals geheel ontbloot, want van boord of knoop was niets meer te bespeuren.

Het oude vest, dat hij daarover droeg, had nooit mouwen gekend, de voorkant was kaal en versleten en de rug vol gaten. Zijn broek was van onderen geheel uitgerafeld en reikte hem nauwelijks tot aan de enkels, die dan ook blauw waren van de koude, terwijl zijn bloote voeten, die den geheelen dag door den modder gebaggerd hadden, even zwart zagen als de grond. Zijn hoofd alleen was goed bedekt, want het dikke, krullende haar beschermde hem beter tegen regen en wind dan zijn havelooze kleeren, en dikwijls

benijdde hij den honden hun warmen pels. Voor de warmte hield hij de handen in zijn broek, want de zakken waren er reeds lang uitgescheurd, en vond hij bij toeval een eindje touw of een stukje turf, dan was hij erg verlegen waar het te bergen.

Het was Toms gewoonte niet voor deze winkels te blijven staan; soms sloeg hij in het voorbijgaan een blik door de ramen, en dacht dan hoe rijk en gelukkig de menschen waren, die zulke lekkernijen konden koopen. Gewoonlijk had hij het echter te druk met het rondventen van lucifers, waarmede hij zijn kost verdiende en had dus weinig tijd om zich bij die verleidelijke winkels op te houden.

Zijn middagmaal — maar menig keer moest hij het zonder dat doen — bestond uit een stukje droge visch, dat hij aan een stalletje kocht en heel tevreden op een stoep nuttigde, wanneer geen diender hem kwam storen.

Maar heden was het weder al te slecht; niemand ging uit zonder hooge noodzaak; allen spoedden zich naar huis en niemand sloeg acht op den armen Tom, die hen met natte lucifersdoozen achterna liep.

Het was een harde dag voor hem. Den vorigen avond had hij van zijn vader een oude korst brood gekregen, waaraan hij maar half genoeg had. Toen hij des morgens ontwaakte voelde hij alweder iets, dat naar honger geelook, en op den dag werd het al erger en erger, totdat hij eindelijk half ziek en flauw van het zien der lekkernijen, het niet langer kon uithouden. Toch dacht hij er niet aan om binnen te gaan en iets te vragen.

De winkel was zoo mooi en zoo licht, ook de net aan-

gekleede meisjes, die in- en uitgingen om iets te koopen, durfde hij niet aanspreken.

In zijn achterbuurt was een keldertje, waar men brood en suikergoed verkocht; daar vraagde hij soms een stuk oudbakken brood, dat overbleef, maar het zag er hier zoo anders uit, nauwelijks wist hij hoe al die heerlijke dingen heetten. Achter op den toonbank zag hij wel broodjes, maar zelfs die geleken volstrekt niet op hetgeen hij en andere jongens gewoonlijk kochten.

Met hongerige, gretige blikken staarde hij er op en zonder het zelf te weten watertandde hij, alsof hij ze reeds proefde, maar waagde toch niet binnen te treden. Op eens springt hij op, want aan den toonbank herkent hij iemand, die met veel smaak een krentenbroodje eet. Het is zijn meester, die op de avondschool nabij zijn huis aan hem en andere bedelaarsjongens les geeft. De honger had hem doen vergeten dat juist dien avond de school geopend was en dat hij vast beloofd had daar te komen.

In elk geval was hij er ten minste beveiligd voor den regen, die aanhoudend neêrviel, en hij mocht er niet aan denken naar huis te gaan, want op het zolderkamertje, waarvan hem en zijn vader slechts een hoekje toekwam, waren zij zoo vroeg in den avond alles behalve welkom.

De meester had intusschen zijn broodje gegeten, wikkelde zorgvuldig een tweede in een papier en stak het in den zak; goed beschut door zijn parapluie begeeft hij zich op weg, niet vermoedende dat een zijner scholieren op bloote voeten door dit vreeselijke weder hem stillekens volgt.

Tom dacht aan niets anders dan aan het broodje in 's meesters zak; hoe het wel zou smaken, en of het wel zoo lekker was als hetgeen hij eens gegeten had te Epping-Forest, toen er een feest gegeven werd aan de kinderen der havelooze school en zij allen getraceerd werden op heerlijke, versche melk en koek en zij nog een krentenbol medekregen, die hem zoo lekker had toegeschenen als het manna waarvan de meester verteld had, dat elken morgen uit den hemel viel. Nooit had hij die les vergeten en er ging geen dag voorbij, dat hij niet wenschte in dien tijd geleefd te hebben.

De meester sloeg een nauwe, donkere steeg in, die zoo slecht bestraat was dat er groote plassen in stonden, maar Tom lette er niet op en liep door dik en dun. Zij bereikten spoedig het schoolgebouw en hij zag den meester zijn jas uitdoen en aan een spijker hangen, die daarvoor bestemd was. De banken stonden er dichtbij en hij nam plaats tusschen de andere jongens, maar zijn hoofd klopte, zijn oog was beneveld en de honger plaagde hem zoo daarbinnen, dat het hem onmogelijk was, zooals gewoonlijk oplettend te luisteren. Hij was verstompt, en de gemakkelijkste woorden, die hij even goed kende als den weg naar Mansion House, waar hij zijne lucifers verkocht, dansten hem voor de oogen, en hij sprak ze allèn verkeerdt uit. De jongens lachten en vermaakten zich met hem, zijn meester was ontevreden, en toch kon hij het niet beter doen. Hij had maar één gedachte: het broodje in 's meesters jas.

Eindelijk ging men over tot de bijbelsche geschiedenis

en hetgeen de meester behandelde, paste goed bij Toms toestand.

Hij las hun voor uit Markus VI : 34—44: »En Jezus uitgaande zag eene groote schare en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, want zij waren als schapen, die geen herder hebben, en Hij begon hun vele dingen te leeren. En als het nu laat op den dag geworden was, kwamen zijne discipelen tot Hem en zeiden:» enz. enz.

Tom luisterde met een kloppend hart en met een gevoel alsof hij dreigde te stikken. Hij zag het alles heel duidelijk voor zich. Het was juist als het onthaal in Epping-Forest, waar zij allen in rijen op het groene gras zaten, en o dit was zoo mooi en zacht; de meesters gingen rond evenals de discipelen en gaven aan elk hunner een glas melk en groote stukken koek, en vóór ze begonnen te eten en te drinken, zongen ze samen een lied. In zijne verbeelding zag hij den Heer Jezus evenals op die mooie schilderij, waar Hij de kinderkens zegent en de handen tot hen uitstrekt, als wilde Hij hun alles geven wat ze behoeven. Hij meende Hem te zien met zijn vriendelijk, zacht gelaat, rondgaande onder het volk en aan zijne discipelen vragende of ze wel zeker wisten dat toch allen verzadigd waren.

Nu zullen ze gaan zingen, dacht Tom, en even gelukkig als ik toen was, naar huis gaan. Maar — daar knaagde de honger opnieuw, zoodat hij het niet meer kon uithouden. »O, was Hij maar hier! was Hij maar hier!» riep hij, in tranen uitbarstende, terwijl zijn hoofd op de bank nederviel. De andere jongens keken verwonderd op, want

zij waren niet gewoon dat Tom schreide; de meester, die met lezen ophield, stootte hem aan om zijn aandacht te trekken. »Wie woû je dat hier was, Tom?» vraagde hij.

»De Heer Jezus,» snikte de knaap, »Hij zou weten hoe akelig ik mij gevoel, ik zou naar Hem toegaan en Hem vragen: »Wat moet ik toch doen? Ik kan niets leeren als ik van binnen zoo'n pijn heb.« En Hij zou weten wat 'n honger ik lijd en dat ik den ganschen dag nog niets gegeten heb, en dat zou Hij heel naar vinden.»

Tom hief zijn hoofd niet op, want hij snikte al luider en luider en was bang dat de anderen hem zouden uitlachen. Maar zij keken heel ernstig toen zij hoorden wat hem scheelde, want zij wisten wel dat Tom hen niet bedroog, en dat het heel erg moest zijn als hij klaagde.

Een van de jongens kreeg een wortel uit zijn zak, een ander kwam met een stuk brood aan, terwijl een derde, die niets had, een glas water haalde.

De meester ging naar zijn jas en kwam met het bewuste broodje aan. »Tom,» zeide hij, en legde zachtkens zijn hand op het hoofd van den knaap, »'t spijt mij erg voor je, haast evenveel als den Heer Jezus, maar we wisten niet dat ge zoo'n honger hadt; dan hadden de jongens niet gelachen en ik had je niet beknord. Kijk eens op, en zie wat een heerlijk maal we voor je gevonden hebben.»

Ja 't was werkelijk een heerlijk onthaal voor hem.

Een der jongens sneed met een zakmes het brood en den wortel aan schijfjes, waarmede hij zijn eersten honger stilde; het krentenbroodje werd voor het laatste bewaard en nooit had hem iets zoo lekker gesmaakt. Allen keken

met genot naar hem totdat het laatste kruimeltje naar binnen was.

»Nu kan ik weër alles leeren!» riep hij uit, en zijn gezicht straalde van vreugde. »Straks verstond ik niets, en toen begon u te vertellen van die arme uitgehongerde menschen, dien Hij brood en visch gaf, net of Hij ook wel eens honger had geleden, en daar alles van af wist. O het is zoo akelig! en 't speet mij zoo dat Hij hier niet in Londen was, en ik niet naar Hem toe kon gaan. Maar, ik durf zeggen dat Hij 't nu wel weet hoe goed of ge voor mij waart en hoe heerlijk ik gegeten heb; ik dank u allen recht hartelijk.»

»Ja,» zeide de meester, »Hij wist wat een honger ge leedt, maar wist ook het voedsel te geven dat ge zoo noodig hadt. Tom, en gij allen, mijn jongens, ik wou dat je dit eens van buiten leerdet, en, als gij mannen geworden zijt, daar altijd goed aan dacht:

»En zoo wie een van dezen kleinen te drinken geeft alleen een beker koud water in den naam eens discipels, voorwaar zeg Ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen.»
